

Sygn. akt I ACa 805/13

Sygn. akt I ACz 269/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Artur Kowalewski (spr.)
Sędziowie:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk SSA Tomasz Żelazowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 2 sierpnia 2013 r., sygn. akt I C 423/11

oraz zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 lutego 2014 roku, sygn. akt I C 423/11 w przedmiocie uzupełnienia wyroku o koszty procesu

I. odrzuca apelacje w części dotyczącej żądania odsetek ustawowych od kwot 313.355,35 złotych i 75.469,93 złotych;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 8.577,24 (osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt siedem złotych i dwadzieścia cztery grosze) zł. tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. oddala zażalenie;

V. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA T. Żelazowski SSA A. Kowalewski SSA E. Buczkowska – Żuk

Sygn. akt I ACa 805/13

I ACz 269/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Publiczny Szpital Wojewódzki w G. (aktualnie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.) domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych J. A. i Skarbu Państwa Prezesa Sądu Okręgowego w G., w połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia – postanowieniem z dnia 15 grudnia 2011 r. - sprawach kwot:

- 313.355,35 zł. (sygn. akt I C 423/11),

- 75.469,93 zł. (sygn. akt I C 460/11),

z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania Powód powołał, jako podstawę prawną swego roszczenia, art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji oraz wskazał na bezprawność działania komornika związanego z pobraniem opłat we wskazanych w pozwach wysokościach.

W trakcie procesu powód zawarł ugodę sądową z pozwanym J. A., w wykonaniu której ten pozwany uregulował należności główne i postanowieniem z dnia 30 stycznia 2013 roku postępowanie wobec tego pozwanego zostało prawomocnie umorzone.

Pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w G. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podał, że nie można uznać działań komornika za niezgodne z prawem, tym samym stan faktyczny sprawy nie wyczerpuje hipotezy art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach, a w konsekwencji brak jest podstaw solidarnej odpowiedzialności Skarbu Państwa. Pozwany podniósł nadto zarzut przedawnienia roszczenia.

W toku postępowania powód cofnął pozew - bez zrzeczenia się roszczenia -wobec pozwanego Skarbu Państwa, co do należności głównych , a podtrzymał żądanie w zakresie roszczeń odsetkowych: od kwoty 313.355,35 zł. za okres od dnia 21 kwietnia 2011 r. do dnia 27 lutego 2013 r., a od kwoty 75.469,93 zł. za okres od dnia 27 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. (tj. do dat zapłaty przez pozwanego J. A. należności zgodnie z treścią ugody). Pozwany nie wyraził zgody na cofnięcie pozwu i podtrzymał żądanie zasądzenia kosztów procesu w kwocie 5.737,61 złotych, zgodnie ze spisem kosztów.

Wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2013 r., sygn. akt I C 383/11, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim: oddalił powództwo o zapłatę kwoty 313.355,35 zł., oddalił powództwo o zapłatę kwoty 75.469,93 zł. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.761,25 złotych tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy wydał ten wyrok `po dokonaniu ustaleń faktycznych, z których wynikało, że J. A. będący komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim prowadził przeciwko powodowi liczne postępowania egzekucyjne z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., m.in. pod sygnaturami Km 6276/04, Km 8227/04, Km 8229/04, Km 8230/04, Km 9227/04, Km 9228/04, Km 2178/04, Km 2179/04, Km3218/04, Km 5553/05 - (IC 423/11), Km 2617/03, Km 2345/0, Km 6284/04 - (I C 460/11)

W toku egzekucji komornik ustalił i pobrał opłaty egzekucyjne w

kwotach 20.538,46 zł. - Km 6276/04, 35.066,36 zł. - Km 8227/04, 33.900,56 zł. - Km 8229/04, 33.961,82 zł.- Km 8230/04, 36.947,17 zł. - Km 9227/04, 23.160,25 zł. - Km 9228/04, 21.913,01 zł. - Km 2178/04, 22.456,48 zł. - Km 217/04, 59.316,00 zł. - Km3218/04, 26.086,24 zł- Km 5553/05, 48.106,80 zł. - Km 2617/03,57.090,90 zł. - Km 2345/03, 29.165,19 zł. -Km 6284/04.

We wszystkich tych sprawach zastępcy komornika sądowego U. P. lub K. K. wydali postanowienia, w których orzekli o zakończeniu postępowań egzekucyjnych i ustalili, że opłata egzekucyjne w każdej z nich zostały pobrane przez odwołanego komornika J. A.. Odpisy tych postanowień doręczono powodowi, który każdorazowo zaskarżył je skargą na te czynności komornika, a następnie zażaleniami na postanowienia Sądu Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalającymi te skargi. Ostatecznie Komornik sądowy R. K. w każdej z tych spraw wydał w okresie od lipca 2009 r. do marca 2010 r. (w datach szczegółowo wskazanych w uzasadnieniu) postanowienia stwierdzające pobranie opłat egzekucyjnych przez odwołanego komornika J. A.. Powód w kwietniu 2011 roku wystosował do Prezesa Sądu Okręgowego w G. pismo wzywające do zapłaty w terminie siedmiu dni dochodzonych pozwami kwot z tytułu nienależnie pobranych przez komornika J. A. opłat egzekucyjnych. Wskazał, że wezwał do zapłaty opiekuna prawnego komornika J. A., jednakże ten nie zaspokoił roszczeń powoda. Prezes Sądu Okręgowego w G. w piśmie z kwietnia 2011 roku odmówił zapłaty żądanej kwoty, wskazując że jedynym zobowiązanym do spełnienia roszczenia powoda jest były komornik sądowy z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, a to z uwagi na skuteczne podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Powód dochodził w niniejszej sprawie odszkodowania od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w G. na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 roku, Nr 167, poz. 1191 ze zm.). Odpowiedzialność ta związana jest z czynnościami byłego komornika sądowego J. A., z którym pozwany Skarb Państwa odpowiada solidarnie; jest to odpowiedzialność, do której należy stosować przepisy o czynach niedozwolonych, w tym art. 442¹ § 1 zd. pierwsze k.c.

Sąd I instancji przyjął, że powód już w chwili doręczenia mu postanowień komornika o ustalonych i pobranych kosztach egzekucyjnych, co miało miejsce w marcu 2008 r., powziął wiedzę o wyrządzeniu mu szkody, miał świadomość nieprawidłowości w działaniu komornika sądowego, który pobrał nienależne zdaniem powoda koszty egzekucyjne. Powód dał temu wyraz składając w tym samym miesiącu skargi na postanowienia komornika, a następnie zażalenia na orzeczenia Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. o kosztach egzekucyjnych. W tym zatem czasie, zdaniem Sądu Okręgowego, najpóźniej rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia.

Nie zasługiwało na uwzględnienie twierdzenie powoda, że wiedzę o szkodzie uzyskał dopiero z momentem doręczenia mu postanowień komornika R. K., które zostały wydane w kwietniu 2009 roku. Już w treści poprzednich, uchylonych przez sąd na skutek skarg powoda, postanowień zastępców komornika były określone opłaty egzekucyjne i fakt ich pobrania przez odwołanego komornika - pozwanego J. A.. Należy zatem przyjąć, że już wówczas powód uzyskał wiedzę zarówno o powstaniu szkody, jak i o osobie, która ją wyrządziła.

Z tych względów Sąd oddalił powództwo jako przedawnione, uznając, iż termin wniesienia pozwów bezskutecznie upłynęła najpóźniej w marcu 2008 r. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. nr 169, poz. 1417 ze zm.), obciążając powoda kosztami zastępstwa procesowego i wydatkami związanymi ze stawiennictwem na rozprawę w wysokości żądanej przez Prokuratorie Generalną Skarbu Państwa

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją powód zarzucając:

- przepisu art. 355 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie cofniętego pozwu, tj. co do należności głównych w kwotach 313.355,35 zł. i 75.469,93 zł. w stosunku do Skarbu Państwa, co było konsekwencją zapłaty w toku procesu przez pozwanego J. A., w tym zakresie wydanie wyroku stało się zbędne, należało więc umorzyć w tym zakresie postępowanie (tak też Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 15 marca 1955 r. II CR 1449/54, i w orzeczeniu z dnia 21 lipca

1951 r., C 593/51), a pozwanego należało uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę w rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.),

- przepisu art. 442¹ § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że roszczenie objęte niniejszym postępowaniem uległo przedawnieniu, w sytuacji gdy powód o szkodzie i osobie odpowiedzialnej za jej naprawienie dowiedział się dopiero z otrzymanych postanowień komornika R. K., tym samym nie upłynął trzyletni termin przedawnienia, albowiem pozwы zostały złożone w dniach: 14 października 2011 r. (I C 423/11) i 17 listopada 2011 r. (I C 460/11),

- przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I Instancji dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, w zakresie uznania, że powód uzyskał wiedzę o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia wcześniej niż z otrzymanych postanowień komornika R. K., gdzie w rzeczywistości powód taką wiedzę posiadał dopiero po otrzymaniu postanowień komornika Sądowego R. K.,

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 99.360 zł. tytułem odsetek ustawowych, na którą złożyły się kwoty odsetek ustawowych liczonych od: kwoty 313.355,35 zł. za okres od dnia 21 kwietnia 2011 r. do dnia 27 lutego 2013 r., a od kwoty 75.469,93 zł. za okres od dnia 27 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

2. umorzenie postępowania w pozostałym zakresie, tj. w zakresie należności głównych w kwotach 313.355,35 zł. i 75.469,93 zł.

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w G.wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania apelacyjnego według przedłożonego spisu kosztów, a w przypadku, gdy spis kosztów nie zostanie przedłożony - według norm przepisanych, w zakresie każdego z rozstrzygnięć.

Pismem z dnia 26 maja 2014 r. pozwany zmodyfikował powyższe wnioski o tyle, że pierwszorzędnie domagał się oddalenia apelacji w zakresie kwot 313.355,35 zł. i 75.469,93 zł. i jej odrzucenia w pozostałym zakresie, z uwagi na brak substratu zaskarżenia.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2014 r., w uwzględnieniu wniosku pozwanego, Sąd Okręgowy w G.uzupełnił wyrok z dnia 2 sierpnia 2013 r., dodając pkt IV o treści: „zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600 zł. (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego”.

Podstawę powyższego orzeczenia stanowił art. 351 § 1 i 2 k.p.c., poprzedzony ustaleniem, że w wyroku zamieszczone zostało orzeczenie o kosztach procesu poniesionych przez pozwanego wyłącznie w sprawie pierwotnie wniesionej pod sygnaturą I C 423/11, o zapłatę kwoty 313.355,35 zł. Brak było w nim natomiast rozstrzygnięcia o takich kosztach, związanych ze sprawą o zapłatę kwoty 75.469,93 zł. (sygn. I C 460/11). Koszty te, należne pozwanemu zgodnie z wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, ograniczały się do kosztów zastępstwa procesowego w wysokości stawki minimalnej, ustalonej na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013.490 j.t.), przy uwzględnieniu art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. nr 169, poz. 1417 ze zm.).

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem powód zarzucając naruszenie art. 98 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie, bowiem Sąd I instancji orzekł już o kosztach w zaskarżonym apelacją wyroku i wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego odrzucenie (w przypadku nieopłacenia), oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej, z ostrożności procesowej – na wypadek nieuwzględnienia apelacji – powód wniósł o nieobciążanie jego kosztami pozwanego za obie instancje na podstawie art. 102 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda w zakresie żądania odsetek ustawowych podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, a w pozostałym zakresie okazała się ona bezzasadna.

Postępowanie apelacyjne stanowi wyodrębniony funkcjonalnie etap postępowania cywilnego, w ramach którego Sąd odwoławczy zobligowany jest do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy. Kognicja tego Sądu nie musi być wszakże tożsama z zakresem rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji. Poza samymi zarzutami apelacyjnymi (zagadnienie to wykracza poza ramy niniejszego postępowania) zakres ten wyznaczony jest przede wszystkim, treścią wydanego przez Sąd I instancji wyroku oraz zakresem jego zaskarżenia. Zgodnie bowiem z art. 367 § 1 k.p.c. apelacja przysługuje od wyroku Sądu I instancji co oznacza, że kontroli apelacyjnej poddać można tylko rozstrzygnięcie, które wynika z takiego wyroku. W ocenie dopuszczalności apelacji znaczenie ma zatem ustalenie, czy Sąd I instancji orzekł o żądaniu objętym apelacją. Zaskarżenie od nieistniejącego rozstrzygnięcia nie jest dopuszczalne (tak min. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., V CZ 88/08, LEX nr 523655, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2009 r., II PZ 19/09, LEX nr 574537). Podkreślenia wymaga, że o treści wyroku decyduje nie jego uzasadnienie, lecz sentencja (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 20 maja 1969 roku, II CR 139/69, OSN 1970, nr 2, poz. 38). Wobec kategorycznego brzmienia art. 325 k.p.c. nie jest możliwe przyjęcie, iżby o rodzaju orzeczenia zaświadczać miało nie określenie, przy pomocy którego sąd sformułował sentencję, lecz wnioskowanie na podstawie treści uzasadnienia, które to wnioskowanie miałyby usprawiedliwiać ocenę, że w sentencji powinien być sąd użyć innego sformułowania; w każdym wypadku orzeczenie ma taką treść, jak to wynika z formuły sentencji (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 sierpnia 2000 roku, I CKN 724/00, niepubl.). Nie można oprzeć apelacji także na zarzucie, że sąd nie orzekł o całości żądania strony. W takim wypadku stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie wyroku lub – ewentualnie - prawo wytoczenia odrębnego powództwa (vide: T. Ereciński - Apelacja i kasacja w procesie cywilnym. Wyd. Prawnicze, W-wa 1996 r., str. 18 i nast.).

Przenosząc powyższe, przedstawione w sposób syntetyczny, rozważania prawne do realiów przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że wniesiona przez powoda apelacja obejmuje żądania, co do których brak jest rozstrzygnięcia Sądu I instancji. W rozpoznawanej sprawie formuła zastosowanego przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia powoduje, że pkt I i II zaskarżonego wyroku rozstrzygają jedynie o należnościach głównych dochodzonych w każdej z dwóch połączonych spraw, natomiast brak w tym wyroku jakiegokolwiek rozstrzygnięcia w przedmiocie dochodzonych przez powoda od tych należności kwot odsetek ustawowych. Chcąc zatem poddać żądanie tych odsetek osądowi Sądu Apelacyjnego, powód winien uprzednio złożyć wniosek o uzupełnienie wyroku w trybie art. 351 § 1 k.p.c., czego bezspornie nie uczynił. Brak rozstrzygnięcia w przedmiocie uzupełnienia wyroku, w opisanych wyżej okolicznościach faktycznych, skutkować zaś musiał uznaniem, że apelacja w zakresie zgłoszonych w pozwie, a popieranym w jej treści roszczeń odsetkowych, dotyczy nieistniejącego orzeczenia i jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu, na podstawie art. 373 k.p.c., o czym Sąd Apelacyjny orzekł w pkt I sentencji.

Jako merytorycznie bezzasadny uznać natomiast należało zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art.355 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie ograniczonego powództwa – cofniętego pozwu co do należności głównych w kwotach 313.355,35 zł. i 75.469,93 zł w stosunku do Skarbu Państwa. Powód nie kwestionuje, a wręcz

przyznaje, że cofnięcie to nastąpiło bez zgody tego pozwanego, co przy braku równoczesnego zrzeczenia się tych roszczeń dyskwalifikowało możliwość przyjęcia, że doszło do skutecznego dokonania czynności procesowej cofnięcia pozwu w tej części, w sposób przewidziany dyspozycją art. 203 § 1 k.p.c. Niewątpliwie zatem brak było podstaw do umorzenia postępowania na tej podstawie faktycznej.

Sąd Apelacyjny nie przychyła się także do stanowiska podtrzymywanego przez apelującego, iż w omówionej sytuacji, tj. spełnienia przez współpozwanego J. A. świadczenia w pewnym zakresie w wykonaniu zawartej z powodem wydanie wyroku względem pozwanego Skarbu Państwa stało się „zbędne”, co miałyby uzasadniać umorzenie postępowania na gruncie art. 355 § 1 k.p.c. Wskutek braku popierania przez stronę powodową powództwa względem tego pozwanego w tej części, w której jednak nie zrzekła się roszczenia, w rzeczywistości bowiem potrzeba wyrokowania nie odpadła, a jedynie wobec braku przedmiotowego uszczerbku majątkowego po stronie powoda okazało się już ono niezasadne i musiało podlegać oddaleniu. Odmienny pogląd całkowicie wypaczałby znaczenie art. 355 § 1 k.p.c., który przewiduje alternatywne (rozłączne) przesłanki umorzenia postępowania. Skoro zaś cofnięcie pozwu stanowi samoistną, niezależną od pozostałych, przesłankę dokonania tego rodzaju czynności procesowej, która uzależniona jest od jego skuteczności w rozumieniu art. 203 § 1 k.p.c., to zupełnie pozbawioną podstaw – z punktu widzenia elementarnych zasad wnioskowania – jest teza, że każde cofnięcie pozwu, niezależnie od jego skuteczności i tak winno implikować umorzeniem postępowania, z uwagi na zbędność wyrokowania. Sytuacja niewątpliwie przedstawiałaby się odmiennie, gdyby powód cofnął w tym zakresie pozew i zrzekł się roszczenia, co wówczas skutkowałoby umorzeniem postępowania i być może obciążeniem w tej części kosztami procesu pozwanego. Aprobowany jest bowiem w takich realiach w judykaturze pogląd, iż skoro przyczyną takiego skutecznego cofnięcia powództwa staje się zapłata przez pozwanego, to jest on wówczas uznawany za przegrywającego sprawę. Tak się jednak - z niezrozumiałych względów - nie stało w rozpoznawanej sprawie. Powództwo we wskazanej części podlegać zatem musiało oddaleniu, jak trafnie w tej mierze orzekł Sąd I instancji, a przy tego rodzaju rozstrzygnięciu przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują możliwości zasądzenia zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda. Wygrana powoda w zakresie odsetek ustawowych także nie powoduje zmiany w zakresie zasądzenia kosztów za pierwszą instancję. Ani bowiem do ustalania wysokości opłaty sądowej, ani też do ustalania wynagrodzenia pełnomocnika nie dolicza się wartości należności ubocznych, a tylko takie koszty zostały poniesione przez powoda. Wyznacznikiem dla obliczenia kosztów procesu jest zawsze należność główna stanowiąca wartość przedmiotu sporu. Nie ma przy tym znaczenia, czy odsetki zostaną skapitalizowane czy też dochodzone są w formie odsetek ustawowych za dany okres, o ile jednocześnie powód dochodzi należności głównej. Jedynie w sytuacji, gdy przedmiotem sporu są wyłącznie odsetki, kwota z tego tytułu jest wartością przedmiotu sporu. Wobec zaś faktu, że roszczenie co do należności głównej zostało oddalone, należało uznać o czym wskazano wyżej, że generalnie powód proces przegrał, a brak jest przepisów, które przy tego rodzaju jego wyniku uprawniałyby stronę przegrywającą do domagania się zwrotu kosztów od przeciwnika procesowego. Słusznie wskazana przez Sąd Okręgowy, jako pierwszoplanowa w tym zakresie, zasada odpowiedzialności za wynik sprawy, sankcjonuje jako zasadny wniosek procesowy pozwanego w tym zakresie.

W okolicznościach sprawy brak było podstaw do uwzględnienia zgłoszonego na rozprawie apelacyjnej wniosku o odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania pozwanego, na podstawie art. 102 k.p.c. Nie zasługuje bowiem na miano szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu tego przepisu sytuacja, w której obowiązek poniesienia kosztów procesu według zasad ogólnych, jest wyłącznie rezultatem zachowania samej strony powodowej, która z trudnych do wytłumaczenia przyczyn (z punktu widzenia ochrony jej praw podmiotowych) nie dokonała, po wykonaniu ugody przez drugiego z pozwanych, skutecznego cofnięcia pozwu w tej części.

Z tych względów orzeczono jak w punkcie II sentencji, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, Sąd odwoławczy rozstrzygnął w oparciu o dyspozycję art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169 z 2005 r., poz. 1417 ze zm.), zgodnie z przedłożonym na rozprawie apelacyjnej spisem tych kosztów (k. 576 – 577 akt), zawierającym pozycje, w całości zasługujące na miano celowych i niezbędnych.

Jako bezzasadne ocenić należało również zażalenie pozwanego, będące – w zakresie zasadniczej jego części – konsekwencją zaskarżenia (nieskutecznego) samego wyroku. Błędne, z przyczyn już wyżej wyjaśnionych, okazało się przy tym twierdzenie skarżącego, jakoby wyznacznikiem dla ustalenia kosztów zastępstwa procesowego była kwota skapitalizowanych odsetek: skoro do daty zamknięcia rozprawy nie ustał obowiązek merytorycznego rozstrzygnięcia o roszczeniach głównych, to wyłącznie ich suma wyznaczała wartość przedmiotu sporu (art. 20 k.p.c.), stanowiąc tym samym podstawowy miernik określenia wysokości kosztów zastępstwa procesowego. Jak jednolicie przyjmuje się w judykaturze, połączenie dwu oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c. nie oznacza, że takie połączenie tworzy z tych spraw jedną nową sprawę. Połączenie podyktowane względami technicznymi i ekonomią procesową nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal dwiema samodzielnymi sprawami. Skoro zatem w wyroku z dnia 2 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy orzekł wyłącznie o kosztach jednej z połączonych do wspólnego rozpoznania spraw, wedle przedłożonego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa spisu (k. 416 – 417), pomijając wniosek o zasądzenie kosztów w sprawie I C 460/11 według norm przepisanych, to jego uzupełnienie było w pełni usprawiedliwione. Tym samym zażalenie podlegało oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. (pkt IV sentencji).

O kosztach postępowania zażaleniowego, tożsamy z kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w tym postępowaniu, orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz art. 11 ust. 3 cyt. ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, ustalając ich wysokość w wysokości stawki minimalnej, w oparciu o § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U 2013.490 j.t.).

SSA E. Buczkowska-Żuk SSA A. Kowalewski SSA T. Żelazowski